

Ե Ձ Ր Ա Կ Ա Ց ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի
ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման մասին

Ընդհանուր տեղեկություն հաստատության մասին

Հաստատության լրիվ անվանումը՝ Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտ

Կրճատ անվանումը՝ ԵԹԿՊԻ

Գործունեության հասցեն՝ ք. Երևան, Ամիրյան, 26

Նախորդ հավատարմագրման մասին Չի ունեցել
որոշումը և ժամկետը՝

ՕՐԵՆՍԴԵՐԱԿԱՆ ՀԻՄՔԸ

«Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամը (այսուհետ՝ ՈԱԱԿ), ղեկավարվելով ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 978-Ն որոշմամբ հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգով, «ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշները հաստատելու մասին» 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ, «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի հավատարմագրման հանձնաժողովի ձևավորման և գործունեության ընթացակարգով և «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգով, համալսարանի ներկայացուցիչների, փորձագիտական խմբի ղեկավարի, գործընթացի ՈԱԱԿ համակարգողի մասնակցությամբ քննարկեց Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի (այսուհետ՝ ԵԹԿՊԻ) ինստիտուցիոնալ կարողությունների հավատարմագրման հարցը:

ՈԱԱԿ-ը, ուսումնասիրելով ԵԹԿՊԻ-ի կողմից ներկայացված ինքնավերլուծությունը, փորձագիտական զեկույցը, զեկույցում նշված թերությունների վերացման ԵԹԿՊԻ-ի գործողությունների ծրագիրը և ծրագրի վերաբերյալ փորձագիտական խմբի կարծիքը, քննարկման արդյունքում ամրագրեց հետևյալը.

Հավատարմագրման գործընթացի հիմնական փուլերն իրականացվել են հետևյալ ժամկետներում.

դիմում-հայտի ներկայացում՝	15 դեկտեմբերի 2015
բուհի ինքնավերլուծության ներկայացում՝	12 փետրվարի 2016
փորձագիտական այցի իրականացում՝	16-20 մայիսի 2016
փորձագիտական զեկույցի ներկայացում՝	9 սեպտեմբերի 2016
թերությունների վերացման ծրագրի ներկայացում՝	3 հոկտեմբերի 2016

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագետների խումբը¹: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ հաստատված ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման 10 չափանիշներով:

ՀԱՄԱՌՈՏ ԱՎՆԱՐԿ

Փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագետների խումբը²: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ հաստատված ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման 10 չափանիշներով:

Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտը բեմարվեստի, թատերագիտության, կինոգիտության, կինոարվեստի և մշակույթի կրթական, գիտական և ստեղծագործական ոլորտի հաստատություն է, որի հիմնական առաքելությունը բարձրագույն կրթության բոլոր մակարդակներով խաղարկային մշակութային կրթություն ապահովելն է, ինչպես նաև գիտելիքի և մասնագիտական հմտությունների ձեռքբերումը, փոխանցումը և տարածումը կրթության և մշակութային զարգացման պետական ռազմավարության շրջանակներում:

Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտն ունի 3 մասնաճյուղ, 4 ֆակուլտետ և 13 մասնագիտություն: Ուսանողների թիվը մայր բուհում 800 է, իսկ մասնաճյուղերում՝ 216: Ուսուցումն ընթանում է առկա և հեռակա ձևով, բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով: Բուհում կազմակերպվում է նաև հետբուհական կրթություն: Բուհը մասնաճյուղեր ունի Գյումրիում, Վանաձորում, Գորիսում:

Բուհի ներկայիս Ռազմավարական ծրագիրը հաստատվել է 2012թ. և ընդգրկում է ԵԹԿՊԻ-ի առաքելությունը, 2013-2017թթ.-ի համար նախատեսված նպատակները, խնդիրները և դրանց իրագործման քայլերը: Բուհի կողմից անցկացվող հարցումները ցույց են տալիս, որ ներքին և արտաքին շահակիցները ԵԹԿՊԻ-ի գործունեությամբ բավարարված են:

Առաքելության ու նպատակների իրականացման արդյունքների գնահատման համար մեխանիզմ են հանդիսանում ռեկտորի հաշվետվությունները, բարելավման համար անհրաժեշտ մեխանիզմներ և ընթացակարգեր դեռևս չկան:

ԵԹԿՊԻ կառուցվածքն ապահովում է որոշումներ կայացնելու կանոնակարգված գործընթացը և կառավարման էթիկայի կանոնների պահպանումը: Բուհն իրականացնում է երկարաժամկետ, միջնաժամկետ և կարճաժամկետ պլանավորում, սակայն պլանների իրականացումը չի մշտադիտարկվում, մշտադիտարկման մեխանիզմները բացակայում են: Որակի կառավարման շրջափուլը (պլանավորում, իրականացում, գնահատում, բարելավում) դեռևս ամբողջապես ներդրված չէ:

¹ Հավելված 1՝ Փորձագիտական խմբի կազմը և ՈԱԱԿ-ի աջակցող անձնակազմը

² Հավելված 2՝ Ամփոփ գնահատում

³ ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

Պրոֆեսորադասախոսական կազմի զգալի մասը, լինելով բեմարվեստի, կինոարվեստի, հեռուստատեսության ոլորտների աշխատակիցներ, մասնակցում է բուհի կողմից անցկացվող հարցումներին, ինչով մասամբ լրացվում է բուհի վրա ազդող գործոնների ուսումնասիրության մեխանիզմների բացակայությունը:

ԵԹԿՊԻ-ի կողմից իրականացվող մասնագիտությունները հիմնականում համապատասխանում են առաքելությանը և պետական կրթական չափորոշիչներին: ՄԿԾ-ները ֆորմալ մշակված են ըստ ուսումնառության արդյունքների: Բուհը որդեգրել է ՄԿԾ-ների ուսումնառության արդյունքներին համապատասխան դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդների ընտրության քաղաքականություն, սակայն ուղղահայաց և հորիզոնական համաձայնեցում (alignment) դեռևս չի կատարվել: Բուհը դեռևս չի համակարգել ակադեմիական ազնվությունն ապահովող մեխանիզմները և ընթացակարգեր:

Բուհն ունի ուսանողների հավաքագրման մշակված մեխանիզմներ: Բակալավրի մակարդակում ԵԹԿՊԻ-ի ուսանողների ընդունելությունն իրականացվում է ըստ կառավարության կողմից սահմանված կարգի: ԵԹԿՊԻ-ում կրթությունը հիմնականում իրականացվում է արվեստանոցների և անհատական պարապմունքների միջոցով, ինչը արդյունավետ ուսուցումից բացի հնարավորություն է տալիս ուսանողներին բարձրացնել իրենց հուզող խնդիրները: Ուսանողների կրթական կարիքների ուսումնասիրության նպատակով անցկացվում են նաև հարցումներ: Վերհանած խնդիրները կուրսղեկները բարձրացնում են ամբիոնների նիստերում և հնարավորության դեպքում լուծվում: Ուսանողները ներգրավված են բուհի կառավարման խորհուրդներում, ցանկացած պահի կարող են դիմել ուսումնական և վարչական աշխատողներին: Ուսանողական ինքնակառավարման գործընթացները և ուսանողների իրավունքների պաշտպանությունն ապահովում է ինստիտուտի ուսանողական խորհուրդը:

Բուհը կրթական ծրագրերն իրականացնելու համար ապահովված է անհրաժեշտ որակավորումներ ունեցող պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմով: ԵԹԿՊԻ-ն անցկացնում է դասավանդման որակի և արդյունավետության վերաբերյալ ուսանողական հարցումներ: Բուհն ունի ուսումնական գործընթացն ապահովելու համար անհրաժեշտ թվաքանակի և որակավորում ունեցող ուսումնաօժանդակ անձնակազմ, որի աշխատանքի արդյունավետությունը բարձրացնելու համար անհրաժեշտ են վերապատրաստումներ:

Թեպետ ՊԴ կազմի մի մասը հետազոտական աշխատանքներ կատարելիս ներգրավում է ուսանողներին, սակայն այդ աշխատանքները համակարգված չեն: Հետազոտության ոլորտում ՄՈՒՀ-ի հետաքրքրությունները և հավակնությունները ձևակերպված չեն: Հետազոտական գործունեության և ուսումնական գործընթացի փոխկապակցման մեխանիզմները բացակայում են:

ՄՈՒՀ-ի ռեսուրսային բազան հնարավորություն է ընձեռում մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի և ռազմավարական պլանի իրականացման համար: Բուհը հիմնականում ապահովում է մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի իրականացման համար անհրաժեշտ ուսումնական միջավայր, լսարանային պայմաններ, հազեցված գրադարան, ֆիլմադարան, արվեստանոցներ և լաբորատորիաներ: Դրամաշնորհային ծրագրերով ստեղծվել են մասնագիտացված լաբորատորիաներ, անհրաժեշտ ժամանակակից սարքավորումներով հազեցված տաղավարներ: Բուհի մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի նպատակների իրականացումն ու շարունակականությունն ապահովող և երաշխավորող ֆինանսական միջոցների բաշխման քաղաքականությունը լրամշակման կարիք ունի: Առողջապահական և անվտանգության պահպանմանն ուղղված ծառայությունների միջոցով ԵԹԿՊԻ-ն ստեղծում է ապահով և անվտանգ միջավայր, սակայն հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների կարիքները հաշվի չեն առնվում:

Հաշվետվողականության սահմանված կարգ չունենալով հանդերձ, բուհում գործում է ներքնից-վերև տարեկան հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ: Բուհի կողմից սոցիալական ցանցերի կիրառումը զգալիորեն նպաստում է բուհում իրականացվող գործընթացների

թափանցիկությանը: Հասարակական պատասխանատվության ոլորտում որակի ապահովման համակարգը ձևավորման փուլում է:

Թեպետ բուհը կարևորում է միջազգայնացումը և, մասնավորապես, եվրոպական համալսարանների և բարձրագույն կրթության միջազգային կառույցների հետ կրթական, գիտական ոլորտներում համագործակցությունը, ինչպես նաև օտարերկրյա ուսանողների համակազմի մեծացումը, սակայն նշված խնդիրների ուղղությամբ շոշափելի արդյունքներ և հաջողություններ դեռ չեն գրանցվել: Միջազգային համագործակցությունը հիմնականում սահմանափակվում է վարպետաց դասերի կազմակերպմամբ, բացակայում է ուսանողների և դասախոսների շարժունությունը:

2014թ. հոկտեմբերից ԵԹԿՊԻ-ն անդամակցում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կատարողական արվեստների բարձրագույն կրթական միջազգային ցանցին: Տեղական և միջազգային հաստատությունների և կառույցների հետ համագործակցության արդյունավետության գնահատման մեխանիզմները մշակված չեն:

Թեպետ ԵԹԿՊԻ-ի որակի ապահովման կենտրոնը ստեղծվել է 2011 թվականին, սակայն որակի ապահովման համակարգը դեռևս ձևավորման փուլում է: Որակի ապահովման քաղաքականությունը հստակ ձևակերպված չէ, սահմանված չեն որակի ներքին ապահովման ընթացակարգերը: Կենտրոնը ներկայում ինստիտուտի թույլ օղակն է և այն վերակազմակերպելու լուրջ կարիք ունի, հատկապես մարդկային ռեսուրսների տեսնակյունից: ԵԹԿՊԻ-ի ներքին և արտաքին շահակիցները բավարար չափով չեն մասնակցում որակի ապահովման գործընթացներին, իրականացվող գործընթացների գնահատման համար մեխանիզմներն ու գործիքները ձևավորման փուլում են: Որակի ապահովման համակարգի կողմից արտաքին գնահատման համար ստեղծված հիմքերն անբավարար են: Որակի ապահովման ներքին համակարգը ԵԹԿՊԻ-ի գործունեության որակի վերաբերյալ շահակիցներին տեղեկատվություն չի տրամադրում և չի ապահովում բուհի գործունեության թափանցիկությունը:

Հաստատության ուժեղ կողմերն են.

1. ԵԹԿՊԻ-ի կրթական գործընթացի կազմակերպման ուժեղ կողմ է հանդիսանում այն, որ կիրառական բնույթի մասնագիտական դասընթացները հիմնված են կոնկրետ մասնագիտական խնդիրների լուծման վրա (problem based learning), ինչը զգալի նպաստում է ուսանողակենտրոն մոտեցմամբ ուսուցմանը:
2. ԵԹԿՊԻ-ն Երևանում և մարզերում կազմակերպում է միջոցառումներ, որոնք ուղղված են ուսանողների հավաքագրմանը և մասնագիտական կողմնորոշմանը:
3. Բուհում առկա է կուրսերի մասնագիտական ղեկավարների ինստիտուտը, ինչը հանրավորություն է տալիս վերհանել և հետագայում քննարկել ամբիոններում և ավելի բարձր աստիճաններում ուսանողների մասնագիտական և անձնական խնդիրները:
4. Բուհի ուսանողները ակտիվ են, գիտակցում են իրենց իրավունքներն ու պարտականությունները, ունեն մոտիվացիա բուհը որակյալ դարձնելու և ձգտում՝ որակյալ կրթություն ստանալու:
5. Բուհի պրոֆեսորադասախոսական կազմի զգալի մասը բեմարվեստի, կինոարվեստի, հեռուստատեսության ոլորտների աշխատակիցներ են, ինչի շնորհիվ ապահովվում է բուհ-աշխատաշուկա կապը:
6. Կինոարվեստի ոլորտի մասնագիտություններն ապահովված են ժամանակակից ռեսուրսային բազայով:

7. Գործատուները պատրաստ են աջակցելու բուհին բոլոր հարցերում՝ դահլիճներ և այլ ռեսուրսներ տրամադրելու, իրենց փորձը փոխանցելու, ինստիտուտի կյանքում մասնակցություն ունենալու և այլն:

Հաստատության թույլ կողմերն են.

1. ԵԹԿՊԻ-ի թույլ կողմերից է գործունեության հետազոտական բաղադրիչը: Իրականացվող հետազոտությունները չեն համակարգվում, չի կարևորվում հետազոտական գործունեության և ուսումնական գործընթացի փոխկապակցումը:
2. Թույլ է ԵԹԿՊԻ-ի միջազգայնացումը՝ կրթական ծրագրերի, ուսանողների և դասախոսների շարժունության ապահովման ու հետազոտության ոլորտներում:
3. Որակի ապահովման կենտրոնը ամբողջությամբ չի իրականացնում իր գործառույթները, զգացնել է տալիս կենտրոնի աշխատակիցների փորձի պակասը:
4. Բացակայում են ակադեմիական ազնվության ապահովման մեխանիզմները:
5. Ոչ բոլոր դասախոսներն են ներգրավված բուհում իրականացվող բարեփոխումներին:

Ինստիտուտին առաջարկվում է.

Առաքելությունը և նպատակները

1. Կանոնակարգել ռազմավարական ծրագրի մշակման, հաստատման, մշտադիտարկման և գնահատման գործընթացները, հստակ սահմանելով ռազմավարական ծրագրի մշակման և քննարկումների փուլերը, պատասխանատուները, շահակիցները ու դրանց մասնակցությունը, ՌԾ-ի իրականացման մշտադիտարկման, արդյունքների գնահատման և բարելավման մեխանիզմները, ընթացակարգերը և գործիքները:
2. Վերանայել ՌԾ-ի ժամանակացույցը առավել տրամաբանորեն սահմանելով նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ քայլերը, հստակ նշելով դրանց իրականացման համար հարկավոր ռեսուրսները և վերջնարդյունքները (կատարողականի ցուցիչները (KPI)):

Կառավարումն ու վարչարարությունը

3. Բուհի ֆինանսական ծախսերի նախահաշիվը կազմել ՌԾ-ի նպատակների իրականացման համար նախատեսված քայլերին համապատասխան: Դա հետագայում նաև կոյուրացնի ըստ նպատակների իրականացված ծախսերի արդյունավետության գնահատումը:
4. ԵԹԿՊԻ-ի ստորաբաժանումների պլաններում հաշվի առնել նախատեսված քայլերի (գործողությունների) իրականացման համար անհրաժեշտ մարդկային, կյութական և ֆինանսական ռեսուրսները:
5. Մշակել և ներդնել մեխանիզմներ, որոնք կապահովեն խորհուրդներում ներգրավված դասախոսների և ուսանողների կապը բուհի դասախոսական և համապատասխանաբար ուսանողական համակազմերի հետ:
6. Մշակել բուհի գործունեության վրա ազդող գործոնների ուսումնասիրության գործիքներ և ընթացակարգեր:
7. Ակտիվացնել բուհի ջանքերը որակի կառավարման ՊԻԳԲ շրջափուլի լիարժեք ներդրման ուղղությամբ:
8. Մշակել և ներդնել կրթական ծրագրերի և շնորհվող որակավորումների որակի մասին թարմացված, օբյեկտիվ և անկողմնակալ քանակական և որակական տեղեկատվության հրապարակումները գնահատող մեխանիզմներ ու գործիքակազմ:
9. Բուհի կառավարման համակարգում ապահովել Որակի ապահովման կենտրոնի առավելագույն անկախություն:

Մասնագիտության կրթական ծրագրերը

10. Բենչմարքինգ իրականացնել նաև Եվրոպական բուհերի համապատասխան ՄԿԾ-ների հետ, հատուկ ուշադրություն դարձնելով ուսումնառության արդյունքների ձևակերպմանը:
11. Իրականացնել ՄԿԾ-ների ուղղահայաց⁴ և հորիզոնական⁵ համաձայնեցում (alignment):
12. Մշակել բակալավրական ավարտական աշխատանքների և մագիստրոսական թեզերի գնահատման հստակ չափանիշներ:
13. Մշակել ձևավորող գնահատման և ակադեմիական ազնվության ապահովման մեխանիզմներ:
14. Քայլեր ձեռնարկել ընդհանուր-հումանիտար և տեսական դասընթացներն ուսանողակենտրոն մոտեցումներով կազմակերպելու ուղղությամբ:
15. Քայլեր ձեռնարկել միջազգայնացման և Եվրոպական ուսումնական հաստատությունների հետ ուսանողների և դասախոսների շարժունության ուղղությամբ:

Ուսանողները

16. Ներդնել բակալավրի կրթական ծրագրով ուսանողների ընդունելության ներքին կարգ, որում կսահմանվեն արվեստի բուհի յուրահատկություններով պայմանավորված ներքին քննությունների անցկացման գործընթացը:
17. Մագիստրատուրայի ընդունելության ներքին կանոնակարգում ներառել բուհի մասնագիտությունների առանձնահատկություններից բխող լրացուցիչ պահանջներ և/կամ չափանիշներ:
18. Հստակեցնել ուսանողներին մատուցվող բոլոր կրթական, խորհրդատվական և այլ մատուցվող ծառայությունների համակարգը, մշակել դրանց գնահատման և որակի ապահովման մեխանիզմները:

Արոֆեսորադասախոսական և ուսումնասօժանող կազմը

19. Բուհում իրականացվող յուրաքանչյուր կրթական ծրագրի համար սահմանել պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական որակներին ներկայացվող հստակ պահանջներ:
20. Մշակել դասալուսման իրականացման, արդյունքների վերլուծության և դրանց կիրառման հստակ չափանիշներ և ընթացակարգեր:
21. Մշակել և ներդնել պարբերաբար իրականացվող ներքին և արտաքին գնահատումների արդյունքում բացահայտված կարիքներին համապատասխան դասավանդողների կատարելագործմանն ուղղված հստակ գործընթացներ:
22. Մշակել պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական առաջընթացի ապահովման, մասնավորապես գիտահետազոտական գործունեության և միջազգային համագործակցության զարգացման հստակ պլան:

⁴ Ուղղահայաց համաձայնեցումը ենթադրում է ՈԱՇ-ի և ՄԿԾ-ի, ինչպես նաև ՄԿԾ-ի և դասընթացների/մոդուլների մակարդակներում սահմանված ուսումնառության արդյունքների համապատասխանությունը արտացոլող սկզբունքների, ընթացակարգերի և գործիքների մշակում և ներդրում:

⁵ Հորիզոնական կամ կոնստրուկտիվ համաձայնեցումը ենթադրում է յուրաքանչյուր դասընթացի/մոդուլի համար սահմանված ուսումնառության արդյունքների ձևավորմանը միտված դասավանդման, ուսումնառության մեթոդների, և նախանշված ուսումնառության արդյունքները գնահատելու մեթոդների ընտրության մեթոդաբանության, ընթացակարգի և գործիքների մշակում և ներդրում:

Հետազոտությունը և զարգացումը

23. Վերանայել բուհի 2013-2017թթ. ռազմավարական ծրագիրը՝ «Հետազոտություններ և նորարարություններ» և «Միջազգային համագործակցություն» ռազմավարական նպատակներում մանրամասն նկարագրելով հետազոտական ոլորտում ԵԹԿՊԻ-ի հետաքրքրությունները և հավակնությունները, ինչպես նաև հետազոտությունների զարգացմանն ու դրանց միջազգայնացմանն ուղղված հստակ գործողությունները:
24. Մշակել մեխանիզմներ բուհում իրականացվող հետազոտական գործունեության համակարգման համար:
25. Մշակել ԵԹԿՊԻ-ի հետազոտությունների իրականացումն ու զարգացումն ապահովող քաղաքականություն և ընթացակարգեր:
26. Գիտական հետազոտությունների իրականացմանն աջակցելու համար բուհի բյուջեում առանձին տողով հատկացնել ֆինանսավորում:
27. Քայլեր ձեռնարկել գիտական հետազոտությունների համար արտաքին ֆինանսավորման աղբյուրներ հայթայթելու ուղղությամբ (Գիտության պետական կոմիտեի կողմից հատկացվող թեմատիկ ֆինանսավորում, միջազգային դրամաշնորհային ֆինանսավորում և այլն:)
28. Ներդնել հետազոտական գործունեության և ուսումնական գործընթացի փոխկապակցման մեխանիզմներ:

Ենթակառուցվածքը և ռեսուրսները

29. Բուհի տարեկան բյուջեն կազմել ըստ ՌԾ-ի յուրաքանչյուր նպատակի իրականացման համար սվյակ տարում նախատեսված գործողությունների համար անհրաժեշտ ծախսերի:
30. Մեծացնել ուսումնական գործընթացի ապահովման համար անհրաժեշտ ռեսուրսների պահպանման և զարգացման համար նախատեսվող ֆինանսավորումը:
31. Մշակել և ներդնել տեղեկատվությունը և փաստաթղթավորման գործընթացները կառավարելու հստակ քաղաքականություն և ընթացակարգեր:
32. Հաջորդ տարվա բյուջեում հնարավորության սահմաններում նախատեսել հատուկ պայմանների կարիք ունեցող ուսանողների համար համապատասխան միջավայր ձևավորելու աշխատանքներ (հաշմանդամների համար հարմարեցված աստիճանավանդակներ և զուգարան):
33. Մշակել ենթակառուցվածքների և ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետությունը գնահատող մեխանիզմներ և գործիքներ:

Հասարակական պատասխանատվությունը

34. Մշակել հասարակության առջև ԵԹԿՊԻ-ի հաշվետվողականության ապահովման մեխանիզմները և գործիքակազմը նկարագրող փաստաթուղթ:
35. Մշակել ԵԹԿՊԻ-ի գործունեության վերաբերյալ հասարակությունից տեղեկատվություն ստանալու հետադարձ կապի մեխանիզմներ և գործիքներ:
36. Ուսումնասիրել հասարակությանը գիտելիքների փոխանցման գործող մեխանիզմների արդյունավետությունը և անհրաժեշտության դեպքում դրանք վերանայել: Հաշվի առնելով վերանայման արդյունքները, մշակել գիտելիքների փոխանցման մեխանիզմները և ընթացակարգերը սահմանող փաստաթուղթ:

Արտաքին կապերը և միջազգայնացումը

37. Մշակել արտաքին կապերի զարգացման և միջազգայնացման ռազմավարություն և գործողությունների հստակ պլան:

38. Մշակել տեղական և միջազգային հաստատությունների և կառույցների հետ համագործակցության արդյունավետությունը գնահատող համակարգ:

39. Միջոցառումներ կազմակերպել ներքին շահակիցների շրջանում օտար լեզվի իմացության մակարդակի բարձրացման ուղղությամբ:

Որակի ներքին ապահովման համակարգը

40. Մշակել որակի ապահովման ձեռնարկ, որում ընդգրկված կլինեն՝ որակի ներքին ապահովման նպատակները և ուղղությունները, հիմնական շահառուները, ՈԱ մեխանիզմները և գործիքակազմը:

41. Որակի ապահովման կառույցը համալրել բարձր մասնագիտական կարողություններով օժտված աշխատակազմով:

42. Վարչական, պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնասօժանողակ կազմի, ուսանողների համար կազմակերպել որակի ապահովման գծով վերապատրաստումներ:

43. Մշակել որակի ապահովման գործընթացներում ներքին և արտաքին շահակիցների, մասնավորապես՝ ուսանողների ներգրավման մեխանիզմներ:

ԳՈՐԾԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ

Որպես քննադատ-բարեկամներ՝ փորձագիտական խումբը կատարել է գործընկերային գնահատում, որի արդյունքում ներկայացվում են մի շարք խորհրդատվություններ՝ համալսարանի՝ եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածք (ԵԲԿՏ) ինտեգրվելու հավակնության վերաբերյալ: Խումբը գովելի է համարում համալսարանի առաջընթացն այս առումով և ցանկանում է ներկայացնել մի շարք խորհրդատվություններ, որոնք կօգնեն համալսարանին ինտեգրվել ԵԲԿՏ: Այս խորհրդատվությունների նպատակն է խրախուսել համալսարանի՝ արդեն իսկ սկսած աշխատանքը շարունակական դարձնելու միտումը:

Դիտարկումներ

Տվյալ փուլում ՄՈՒՀ-ի վարած քաղաքականությունն ու ծավալած գործունեությունը համապատասխանում են նրա որդեգրած առաքելությանը: ՄՈՒՀ-ը իր գիտահետազոտական գործունեությունը և միջազգային հարաբերությունները պետք է զարգացնի այն երկրների հետ, որոնք ներգրավված են Բոլոնյան գործընթացում:

Փորձագիտական այցի ընթացքում մենք չտեսանք ՄՈՒՀ-ի առաքելության ու նպատակների իրականացման արդյունքների՝ գնահատման ու բարելավման բավարար մեխանիզմներ և ընթացակարգեր: Ինստիտուտի Որակի ապահովման կենտրոնը ձևավորման փուլում է: Առանց տվյալ ստորաբաժանման վերջնական ձևավորման՝ մշտադիտարկումը գործնականում անհնար կլինի, ինչը կարող է հավելյալ դժվարություններ ստեղծել հաջորդ ռազմավարական ծրագրի մշակման ընթացքում:

ՄՈՒՀ-ի կառավարումը հստակ ձևավորված համակարգ է, վարչական պաշտոնների միջև գործառնությունները ճիշտ են բաշխված, սակայն այն հիմնականում համապատասխանում է կրթական հաստատությունների կառավարման սովետական մոդելին: Նյութատեխնիկական բազան բավականին զարգացած է, հատկապես՝ կինոյի բաժնում և բավարարում է ուսումնական գործընթացի կարիքները:

ՄՈՒՀ-ի կառավարման համակարգը հնարավորություն է տալիս դասախոսներին և ուսանողներին մասնակցել իրենց առնչվող որոշումների կայացմանը: Դասախոսական կազմի և ուսանողների հետ հանդիպումները ցույց տվեցին, որ կա ուղղակի շփման հնարավորություն: Բացի

այդ, ինստիտուտը ստեղծագործաբար է մոտենում տարբեր առաջարկների և նախաձեռնությունների ընդունման հարցին: Ինստիտուտի ներսում կա մի արկղ, որտեղ բոլորը անանուն նամակների միջոցով կարող են իրենց կարծիքը հայտնել կրթական և վարչական գործընթացների վերաբերյալ: Հանդիպումները ցույց տվեցին, որ դասախոսները և ուսանողները ազատորեն փոխանակվում են քննադատական և ստեղծագործական հարցերով՝ համատեղ ուժերով լուծելով դրանց հետ կապված խնդիրները:

Պլանավորումը պետք է ավելի համահունչ լինի Բոլոնիայի գործընթացին, որում կարևոր է տարբեր խնդիրների մշտադիտարկման հարցը: Քանի որ Ռրակի ապահովման կենտրոնը դեռևս կայացման փուլում է, հետևաբար այս գործընթացները դեռ նոր են զարգանում: Ռրակի ապահովման կենտրոնը պետք է հավաքագրի, մշակի ինստիտուտում իրականացվող գործընթացների մասին տեղեկատվությունը և տարածի այն հետադարձ կապի համար: Դա վարչական անձնակազմին հնարավորություն կտա ճիշտ գնահատել կարճաժամկետ և երկարաժամկետ նպատակների իրականացման վիճակը և հարկ եղած դեպքում կատարել շտկումներ:

ՄՈՒՀ-ը ներկայումս քիչ է կիրառում պարբերական հարցումների էլեկտրոնային համակարգը, որը նպաստում է հարցվողների օբյեկտիվության բարձացմանը և թույլ է տալիս ավելի պրոֆեսիոնալ հաշվարկել ստացված արդյունքները:

ՄՈՒՀ-ի կրթական ծրագրերի և շնորհվող որակավորումների որակի մասին քանակական և որակական տեղեկատվության հրապարակումները գնահատող օբյեկտիվ մեխանիզմները բավարար չեն: Կազմակերպվող գիտաժողովները և հրապարակումները չեն համապատասխանում միջազգային չափանիշներին: Անհրաժեշտ է օրինակ ծանոթանալ «Չիկագո ոճին», անանուն մեթոդով հղում կատարելուն և այլն:

Կրթական ծրագրերը համապատասխանում են հաստատության առաքելությանը և երկրում գործող օրենսդրությանը, սակայն ամբողջովին չեն արտացոլում Բոլոնյան գործընթացի առանձնահատկությունները: Առկա կրթական ծրագրերը համապատասխանում են օրենսդրությանը և պետության կողմից սահմանված պահանջներին, համաձայն որոնց՝ պետության կողմից սահմանված պարտադիր առարկաները մեծաքանակ են և չեն բավարարում կոնկրետ որակավորման կարիքները: Ցանկալի է, որ կրթական ծրագրերը ավելի համահունչ լինեն Բոլոնյան գործընթացի պահանջներին:

Փորձագիտական այցի ընթացքում ՄԿԾ-ների դիտարկումը տպավորություն ստեղծեց, որ ուսումնառության վերջնարդյունքների համակարգում կան մեծ քանակությամբ պարամետրեր: Ուսումնառության վերջնարդյունքները պետք է լինեն ավելի հակիրճ և համահունչ Եվամիության երկրների չափանիշներին ու փորձին:

Ինստիտուտը դեռևս ուսանողների ու դասավանդողների շարժունությանը նպաստող գործունեության իրականացման փուլում է և այս ուղղությամբ դեռ շատ անելիքներ ունի:

ՄՈՒՀ-ը դեռևս չի որդեգրել մասնագիտության կրթական ծրագրերի մշտադիտարկման, արդյունավետության գնահատման, բարելավման քաղաքականություն: Այդ խնդիրը պետք է լուծվի Ռրակի ապահովման կենտրոնի զարգացմանը զուգընթաց:

Ինստիտուտը պետք է որդեգրի և իրականացնի Բոլոնիայի փորձը: Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզ դարձավ, որ դասախոսները քննություններն անց են կացնում հարցաթերթիկների միջոցով և չեն կիրառում ժամանակակից մեթոդներ: Հարցաթերթիկների միջոցով քննություն անցկացնելու այդ հին ձևը հակասում է Բոլոնյան գործընթացի ելույթին:

ՄՈՒՀ-ը փորձում է աջակցել ուսանողներին՝ ներգրավվելու հաստատության գիտահետազոտական աշխատանքներում, սակայն դեռևս չունի ներգրավվելու հստակ մեխանիզմ,

քանի որ գիտահետազոտական աշխատանքը ընդհանուր առմամբ նոր ուղղություն է ինստիտուտի համար և պետք է մշակվի հաջորդ ռազմավարական ծրագրում:

ՄՈՒՀ-ը պետք է մեծ ուշադրություն դարձնի առկա ծառայությունների և հնարավորությունների մասին ուսանողներին իրազեկելու գործընթացների ճիշտ պլանավորման վրա: Ակնհայտ է, որ ինստիտուտը մեծ ցանկություն ունի խթանելու ուսանողների ակտիվությունը:

ՄՈՒՀ-ի յուրաքանչյուր կրթական ծրագրի համար սահմանված են պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական որակներին ներկայացվող հստակ պահանջներ: Ինստիտուտն ունի մեծաքանակ պրոֆեսորադասախոսական կազմ:

Չնայած այն բանին, որ գոյություն ունի դասախոսներին պարբերաբար գնահատելու հնարավորություն, գնահատման չափանիշները, այնուամենայնիվ, մշակված չեն:

Ինստիտուտը պետք է պահպանի դասախոսական կազմի տարիքային հավասարակշռությունը: Դոկտորների կարիք կա ինչպես կիրառական, այնպես էլ տեսական ուղղությունների համար: Ընդհանուր առմամբ, ինստիտուտը համապատասխանում է գործող օրենսդրության պահանջներին, որը, սակայն, ոչ միշտ է համապատասխանում Բոլոնյան գործընթացի սկզբունքներին:

Ներկայում ամբիոնների վարիչներն են պատասխանատու գիտահետազոտական աշխատանքների համար, մինչդեռ այն պետք է լինի յուրաքանչյուր դասախոսի նպատակն ու խնդիրը, այլ ոչ թե ամբիոնի: Որակի ապահովման կենտրոնը պետք է կազմի գիտական ծանրաբեռնվածության հստակ ուղեցույց: Բացակայում է գիտահետազոտական պլանավորման և ինքնազարգացման ոլորտում դասախոսների գործառնության հստակ ընկալումը:

Չնայած գիտահետազոտական գործունեությունը նոր ուղղություն է ինստիտուտի համար, այնուամենայնիվ, յուրաքանչյուր դասախոսի համար այն պետք է լինի պարտադիր, ինչպես ուսուցման գործընթացն է: Հատկապես մագիստրատուրայում դասախոսները չունեն հստակ տեսլական՝ ուսուցման գիտահետազոտական բաղադրիչի վերաբերյալ: Բացակայում են այնպիսի կարևոր առարկաներ, ինչպիսիք են ակադեմիական գրելառճը և հետազոտության մեթոդները:

Ստեղծագործական մասնագիտությունների բազմազանությունը շատ լավ է բաշխված կենտրոնի և մասնաճյուղերի միջև: Գյումրու մասնաճյուղ այցը բավականին հետաքրքիր էր մարզերում դերասանների պատրաստմանը ծանոթանալու տեսանկյունից: Ֆինանսները բաշխվում են ըստ անհրաժեշտության, սակայն լավ կլիներ ներդնել ներքին դրամաշնորհային համակարգ տարբեր ուղղությունների զարգացման համար: Ընդհանուր առմամբ, յուրաքանչյուր կետ համապատասխանում է չափորոշիչների պահանջներին:

Չնայած ինստիտուտի գործունեության համապատասխանությանը ռազմավարական պլանի խնդիրներին՝ որոշ թերություններ կան PR ծառայության գործունեություն մեջ: Այս ոլորտը պետք է լինի ավելի լավ մտածված, ծրագրված և փաստաթղթավորված:

ՄՈՒՀ-ը պարբերաբար մասնակցում է պետական և կառավարական ծրագրերին: Նրա գործունեությունը լուսաբանվում է հեռուստատեսությամբ, ռադիոյով և մամուլում: Մակայն ինստիտուտի PR-ը պետք է ավելի ակտիվ գործունեություն ծավալի: Ինստիտուտի նոր կայքը բազմազան է, լավ կառուցված, սակայն ոչ ամբողջությամբ է կիրառվում. չկա ընդհանուր էլ-հասցեների ցուցակ, էլեկտրոնային տարբերակով տեղեկատվության տարածում և այլն:

Այս փուլում լուրջ խնդիրներ կան միջազգայացման հետ կապված. ինստիտուտի թույլ օղակը միջազգային հարաբերություններն են: Չնայած միջազգային հարաբերությունների կենտրոնի

գոյությանը, պայմանագրերի և հուշագրերի առկայությանը՝ ինստիտուտի կապը Բոլոնյան գործընթացի փորձ ունեցող հաստատությունների հետ բացակայում է: Միջազգային նախագծերի և փոխանակումների թիվը չնչին է: Ինստիտուտի ներգրավածությունը միջազգային մասնագիտական ցանցերին շատ թույլ է: Օտար լեզվի իմացության խնդիրն առանցքային է:

Որակի ապահովման կենտրոնի ստեղծումը կրթական համակարգի նոր էլեմենտ է, սակայն անհրաժեշտ և ավանդական տարր՝ Բոլոնյան գործընթացում: ՄՈՒՀ-ում ներկայումս ձևավորվում է Որակի ապահովման կենտրոնը: Դրա ստեղծումը բավականին երկար ժամանակ, ջանքեր և գիտելիքներ է պահանջում: ՄՈՒՀ-երի մեծամասնությունը բախվում է այս խնդրին: Բոլոնյան գործընթացում կրթական ծրագրերի, չափորոշիչների, հետազոտության պայմանների բոլոր առանցքային հարցերը, ինչպես նաև ՄՈՒՀ-ի նախապատրաստումը ինչպես տեղական, այնպես էլ միջազգային հավատարմագրմանը, իրականացվում է Որակի ապահովման կենտրոնի կողմից:

ՈԱԿ-ը ներկայումս ինստիտուտի թույլ օղակն է և այն վերակազմակերպելու լուրջ կարիք կա, հատկապես մարդկային ռեսուրսների տեսակյունից: Կենտրոնի ղեկավարի հետ հանդիպման ժամանակ պարզ դարձավ, որ նա չունի բավարար հմտություններ ինչպես տեսական, այնպես էլ գործնական հարցերում:

ՄՈՒՀ-ի որակի ապահովման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը թույլ են զարգացած: Որակի ներքին ապահովման գործընթացների կառավարման նպատակով ՄՈՒՀ-ը չի տրամադրում բավարար քանակությամբ մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսներ: Ներքին և արտաքին շահակիցները ներգրավված չեն որակի ապահովման գործընթացներում: Որակի ներքին ապահովման համակարգը ձևավորման փուլում է: Որակի ապահովման ներքին համակարգը բավարար չափով չի ապահովում ՄՈՒՀ-ի գործունեության թափանցիկությունը և չի տրամադրում ՄՈՒՀ-ի գործընթացների որակի մասին տեղեկատվություն՝ ներքին և արտաքին շահակիցներին:

Փորձագիտական այցի ժամանակ պարզ դարձավ նաև, որ ինստիտուտի մյուս բաժիններն ավելի ակտիվ մասնակցություն են ունեցել ինքավերլուծության պատրաստման հարցում, քան Որակի ապահովման կենտրոնը:

Խորհրդատվություն

1. Առաքելության նկարագրությունը պետք է լինի հստակ և հակիրճ: Որակի ապահովման կենտրոնը պետք է ակտիվորեն ներգրավված լինի ռազմավարական ծրագրի մշակման գործընթացում:
2. Անհրաժեշտ է պատշաճ ուշադրություն դարձնել շնորհվող որակավորումների անվանումների թարգմանությանը: Դրանք պետք է համապատասխանեցվեն Եվրամիության անդամ երկրներում շնորհվող գիտական կոչումներին (օրինակ՝ performing arts, այլ ոչ թե՛ dramatic art; theatre studies, այլ ոչ թե՛ drama studies etc.):
3. ՄՈՒՀ-ի նպատակը պետք է լինի սեփական հրապարակումների միջազգայնացումը: Այդ նպատակով պետք է ներառել անգլերեն լեզվով հրապարակումներ, ինչպես նաև դրանց ընտրության և գրախոսության միջազգային կանոններ:
4. Ինստիտուտը պետք է ավելի շատ ինտեգրվի Եվրամիության կրթական համարգում և կազմակերպի վերապատրաստումներ վարչական և դասախոսական կազմի համար՝ օգտագործելով միջազգային ֆինանսավորման հնարավորությունները:
5. Ելնելով «Ուսանողների գիտելիքների գնահատման» կարգից՝ կարելի է ասել, որ 2.2 գնահատման բաղադրիչում վերջնական քննության 50, 60, 70 միավորները բավականին բարձր են: Ըստ Բոլոնիայի համակարգի՝ այն պետք է լինի 40-ից ցածր, որպեսզի տարբեր բաղադրիչներ

հավասարակշռեն միմյանց, և դրանցից յուրաքնայուրը կարևոր լինի վերջնական գնահատման համար:

6. Ինստիտուտի ծրագրերը եվրոպական համալսարանների ծրագրերին համահունչ դարձնելը կնպաստի միջազգային շարժունության հնարավորությունների բարձրացմանը:
7. Ուսանողների գիտական կազմակերպության անհրաժեշտություն չկա (դա նրանց որոշումն է), սակայն հետազոտությունը պետք է կազմի ուսումնական պլանի մի մասը, ինչպես նաև անհրաժեշտ է կիրառել նոր մեթոդաբանություն:
8. Անձնակազմի մշտադիտարկման և գնահատման համար նպատակահարմար է անցկացնել հարցումներ և կիրառել Որակի ապահովման կենտրոնի ու գիտական խորհրդի կողմից հաստատված ցուցիչներ, ինչպես նաև ինքնավերլուծությունը:
9. Բոլոնյան գործընթացի սկզբունքների որդեգրման համար լավ կլինի հրաժարվել ամբիոնների համակարգից և անցնել «ծրագրի ղեկավար» համակարգին (կոլեկտիվ պատասխանատվությունից անցում կատարել անհատական պատասխանատվության):
10. Ցանկալի է կիրառել հիմնական և հրավիրված դասախոսների համակարգը և ամենժամյա ծանրաբեռնվածությունից անցում կատարել տարեկան ծանրաբեռնվածության: Կրեդիտային համակարգը հնարավորություն է տալիս ճշգրիտ պլանավորել ուսումնական տարին:
11. Հաշվի առնելով թույլ կողմերը և խնդիրները՝ հաստատությունն անձնակազմի համար պետք է կազմակերպի վերապատրաստումներ և սեմինարներ՝ հրավիրելով տեղացի և միջազգային փորձագետներ:
12. Ցանկալի կլինեք, որպեսզի ինստիտուտը կիրառեր Բոլոնյան համակարգի փորձը՝ պրոֆեսորադասախոսական կազմի հիմնական դասախոս հրավիրելով արտասահմանյան մասնագետների: Սա կնպաստի ոչ միայն դասախոսական կազմի կատարելագործմանը, այլև ուսանողների և դասախոսական կազմի օտար լեզուների իմացության մակարդակի բարձրացմանը, որը ևս մեկ քայլ է դեպի միջազգայնացումը:
13. Հետազոտական գործունեությունը պետք է լինի դասախոսի տարեկան գործունեության պարտադիր մասը, ինչպես բոլոր եվրոպական համալսարաններում: Այն պետք է կազմի բակալավի և մագիստրոսական ծրագրերի մի մասը: Հետազոտական նախագծերը պետք է ներառվեն դասախոսների առարկայական ծրագրերում:
14. Գիտահետազոտական գործունեությունը պետք է հիմնված լինի միջառարկայական մոտեցման վրա:
15. Միջֆակուլտետային հետազոտական կենտրոնի կամ ինստիտուտի ստեղծումը կարող է լավ հնարավորություն ընձեռնել հետազոտական նախագծերի զարգացման համար:
16. Կարևոր է մշակել միասնական հետազոտական և կրթական ծրագրեր, օրինակ՝ միասնական մագիստրոսական և ասպիրանտական:
17. Հետազոտական նախագծի համար ֆինանսների հայթայթումը կարող է կազմել ուսումնական պլանի կառավարման մի մասը՝ ըստ ուսանողների ECTS-ի:
18. Օգտագործել ֆինանսների հայթայթման նոր միջոցներ՝ բարեգործություն, հովանավորություն և այլն:
19. Ինստիտուտը կարող է իր անձնակազմի, այսպես կոչված, «դեմքերին» օգտագործել որպես հասարակության հետ կապերի պահպանման միջնորդներ: PR ծառայությունը պետք է ստեղծի բոլոր աշխատակիցների, ուսանողների, ինչպես նաև շրջանավարտների և բոլոր շահագրգիռ անձանց էլ-հասցեների ցուցակ: Անհրաժեշտ է ամեն օր ուղարկել տեղեկատվություն ինչպես արդեն պլանավորված, այնպես էլ ընթացիկ միջոցառումների, ֆինանսավորման

հնարավորությունների, դրամաշնորհների, միջազգային գիտաժողովների, ծրագրերի և այլնի մասին:

20. Շատ կարևոր է եվրամիության մասնագիտական ցանցերի հետ կապերի հաստատումը, քանի որ դրանք ունեն Բոլոնյան գործընթացների մեծ փորձ:
21. Ինստիտուտը պետք է ավելի լավ օգտագործի միջազգային և Եվրամիության ընձեռած հնարավորությունները, ինչպիսիք են Արևելյան գործընկերությունը, Horisont 2020, Erasmus կամ այլ ծրագրերը:
22. Ցանկալի է, որ ինստիտուտը մեծ ուշադրություն դարձնի որակի ապահովման կենտրոնի զարգացման վրա՝ պարբերական վերապատրաստումների, ինչպես նաև միջազգային փորձագետների ներգրավման միջոցով, հատկապես այն երկրներից, որտեղ այս հարցերը արդեն լուծված են:

Ինստիտուտը փորձագիտական զեկույցի նախնական տարբերակի վերաբերյալ ներկայացրած պատասխան գրությունով հայտնել է իր համաձայնությունը զեկույցում նշված դիտարկումների և խորհրդատվությունների մասին:

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑՈՒՄ ՆՇՎԱԾ ԹԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ԲՈՒՀԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտն ընդունում է, որ փորձագիտական խմբի կողմից տրամադրված խորհրդատվությունները բուհի ռազմավարության շրջանակներում են, և ներկայացրել է փորձագիտական զեկույցում նշված թերությունների վերացման Գործողությունների ծրագիրը և Ժամանակացույցը, որոնք քննարկվել են ԵԹԿՊԻ գիտխորհրդում և հաստատվել ռեկտորի կողմից 30.09.2016 թ.:

Փորձագիտական խումբը, ուսումնասիրելով վերջնական զեկույցում ներկայացված խորհրդատվությունների հիման վրա կազմված Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի ինստիտուցիոնալ կարողությունների բարելավման գործողությունների ծրագիրը, եզրակացնում է.

Դրական կողմեր՝

- Գործողությունների ծրագիրը ներկայացված է ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման բոլոր տաս ուղղությունների համար՝ առանձնացնելով յուրաքանչյուրի գործողության իրականացման նպատակով նախատեսված քայլերը, ընթացիկ վիճակը, անհրաժեշտ ռեսուրսները, պատասխանատուներին, կատարման ժամկետները, ակնկալվող վերջնարդյունքները և դրանց գնահատման ցուցիչները:
- Գործողությունների ծրագրում գրեթե ամբողջովին հաշվի են առնվել փորձագիտական խմբի խորհրդատվությունները:
- Գործողությունների ծրագրում նախատեսված գործողությունների, դրանց իրականացման համար նախատեսված քայլերի մեծ մասի հաջորդականությունը տրամաբանական է:
- Ծրագրի բոլոր գործողությունների և քայլերի իրականացման համար նախանշված են մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսներ:
- Բոլոր գործողությունների համար նշված են պատասխանատուները:
- Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման տաս ուղղություններից յուրաքանչյուրի համար սահմանված են գործողությունների և քայլերի իրականացման իրատեսական ժամանակետներ:

- Քայլերի վերջնարդյունքների մեծ մասն ուղղված է գործողությունների նպատակների իրականացմանը:

Բացասական կողմեր՝

- Քայլերի իրականացման համար որպես անհրաժեշտ ռեսուրսներ հիմնականում դիտարկվում են մարդկային ռեսուրսները և որոշ դեպքերում նյութական և ֆինանսական ռեսուրսները, որոնք սակայն չեն մանրամասնվում: Այդպիսի մոտեցումը հնարավորություն չի տալիս գնահատել նախատեսվող իրական ռեսուրսները և դժվարեցնում է գործողությունների ծրագրի իրականացման իրատեսականության գնահատումը:
- Որոշ դեպքերում միննույն քայլի համար նշված են երեք և ավելի պատասխանատու, ինչը գործնականում կարող է հանգեցնել համակարգման խնդիրների: Որոշ դեպքերում պատասխանատուների թվում նշվում են տարբեր խորհուրդներ (օրինակ՝ գիտական խորհուրդը), որոնք սովորաբար ոչ թե մշակումներ իրականացնող, այլ քննարկող և հաստատող մարմիններ են:
- Որպես պատասխանատուներ հիմնականում նշվում են բուհի պրոռեկտորները, ինչը դժվարեցնում է բարելավման գործընթացներում ներգրավված մարդկային ռեսուրսների գնահատումը:
- Նախատեսված բոլոր 112 քայլերի համար սահմանված են ժամկետներ, որոնք ընդգրկում են 2016-2021թթ., ընդ որում 2017թ-ին նախատեսված է 31 քայլ, իսկ 2018թ-ին՝ 42 քայլ: Հաշվի առնելով ԵԹԿՊԻ-ի անձնակազմի թվաքանակը այդ տարիների քայլերի իրականացումը կարող է ռիսկային լինել:
- Գործողությունների ծրագրով նախատեսված որոշ քայլեր մանրամասնման կարիք ունեն, ինչի արդյունքում ավելի տեսանելի կլինեն քայլերի և վերջնարդյունքների կապը:
- Գործողությունները գնահատելու համար սահմանված վերջնարդյունքների գնահատման ցուցիչները հիմնականում զուտ արձանագրում են վերջնարդյունքին հասնելու փաստը և ոչ վերջինիս ազդեցությունը բուհի գործընթացների բարելավմանը:

Ծրագրի գնահատումը ըստ չափանիշների.

1. Առաքելությունը և նպատակները

Գործողությունների ծրագիրն ու քայլերը հիմնականում հստակ են: Քայլերի իրականացման համար նախատեսված ժամանակահատվածները ընդհանուր առմամբ խելամիտ են, սակայն դրանց իրականացման համար նախատեսված են միայն մարդկային ռեսուրսներ: Բոլոր քայլերի համար որպես պատասխանատու նշվում են՝ պրոռեկտորները, որակի ապահովման կենտրոնը և գիտական խորհուրդը: «Վերջնարդյունքի գնահատման ցուցիչները» հիմնականում կրկնում են «Վերջնարդյունքները», մինչ դեռ դրանք վերջնարդյունքների իրագործման չափորոշման քանակական կամ որակական գործոններ պիտի լինեն:

2. Կառավարումը և վարչարարությունը

Գործողությունների ծրագիրն ունի քայլերի հստակ հաջորդականություն: Կատարման ժամանակահատվածը իրատեսական է և հստակ նշված: Սակայն որպես ռեսուրս նշված են բացառապես աշխատանքային խմբերը: Վերջնարդյունքի գնահատման ցուցիչները հստակ չեն, հաճախ դրանք կրկնում են վերջարդյունքները: Թեպետ փորձագետների խորհրդատվության մեջ կարևորվում էր նաև.

- ԵԹԿՊԻ-ի ստորաբաժանումների պլաններում նախատեսված քայլերի (գործողությունների) իրականացման համար անհրաժեշտ մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսների հաշվի առնելը:

- Խորհուրդներում ներգրավված դասախոսների և ուսանողների կապը բուհի դասախոսական և համապատասխանաբար ուսանողական համակազմերի հետ ապահովող մեխանիզմների մշակումը և ներդրումը:
- Կրթական ծրագրերի և շնորհվող որակավորումների որակի մասին թարմացված, օբյեկտիվ և անկողմնակալ քանակական և որակական տեղեկատվության հրապարակումները գնահատող մեխանիզմների ու գործիքակազմի մշակումը և ներդրումը:

3. Մասնագիտության կրթական ծրագրերը

Գործողությունների ծրագիրն ու քայլերը հիմնականում հստակ են և ներառում են փորձագիտական խմբի խորհրդատվության բոլոր կետերը: Քայլերի իրականացման համար նախատեսված ժամանակետները խելամիտ են: Քայլերի իրականացման համար որպես ռեսուրս հիմնականում նախատեսված են մարդկային ռեսուրսները: Որոշ դեպքերում որպես ռեսուրս նշվում են նաև նյութական և ֆինանսական ռեսուրսները, սակայն դրանք չեն թվարկվում, ինչն անհնար է դարձնում դրանց բավարար լինելու գնահատումը: Բոլոր գործողությունների համար հստակ նշված են պատասխանատուները, սակայն հաճախ միևնույն քայլի համար նշված են ավելի քան 3 պատասխանատու, ինչը գործնականում կարող է հանգեցնել համակարգման խնդիրների: Որոշ դեպքերում պատասխանատուների թվում նշվում են տարբեր խորհուրդներ:

4. Ուսանողները

Բուհը հաշվի է առել փորձագետների առաջարկները: Ներկայացված է գործողությունների իրականացման համար անհրաժեշտ քայլերի հաջորդականությունը: Նշված ժամանակետները ընդհանուր առմամբ իրատեսական են: Վերջնարդյունքի գնահատման ցուցիչները հստակ չեն:

5. Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնասիրողական կազմը

Բուհը հաշվի է առել փորձագետների բոլոր առաջարկները, գործողությունների համար հստակ ներկայացրած է քայլերի հաջորդականությունը: Իրագործման ժամանակահատվածը իրատեսական է: Սակայն վերջնարդյունքների գնահատման ցուցիչները սխալ են ձևակերպված և հիմնականում կրկնում են ծրագրում սահմանված վերջնարդյունքները: Ռեսուրսները նույնպես չափելի չեն:

6. Հետազոտումը և զարգացումը

Նախատեսված գործողությունները համապատասխանում են փորձագետների խորհրդատվությանը: Ներկայացված են գործողությունների իրականացման քայլերը: Սահմանված ժամանակահատվածները իրատեսական են: Սակայն իրականացման համար նախատեսվող ռեսուրսները չափելի չեն: Վերջնարդյունքների գնահատման ցուցիչները հստակեցման կարիք ունեն:

7. Ենթակառուցվածքը և ռեսուրսները

Բարելավման ծրագրի գործողությունները կազմված են փորձագետների խորհրդատվությանը համաձայն և ուղղված են թերությունների վերացմանը: Նշված ժամանակահատվածում նախատեսվող բարելավումների իրականացումն իրատեսական է: Վերջնարդյունքի գնահատման ցուցիչները և նախատեսվող ռեսուրսները հստակ չեն:

8. Հասարակական պատասխանատվությունը

Գործողությունների ծրագիրն ու քայլերը հիմնականում հստակ են և ներառում են փորձագիտական խմբի խորհրդատվության բոլոր կետերը: Քայլերի իրականացման համար նախանշված են իրատեսական ժամանակահատվածներ: Մարդկային և ֆինանսական ռեսուրսները կրկին չեն թվարկվում, ինչն անհնար է դարձնում դրանց բավարար լինելու գնահատումը: Բոլոր քայլերի համար նշված են նույն պատասխանատուները: Վերջնարդյունքների գնահատման ցուցիչները վերանայման կարիք ունեն:

9. Արտաքին կապերը և միջազգայնացումը

Բուհը կողմից նախատեսվող գործողություններում հաշվի են առնվել փորձագիտական զեկույցի մեջ արված խորհրդատվությունները, ինչպես նաև ներառել որոշ լրացուցիչ գործողություններ: Թերությունների վերացման ուղղությամբ նախատեսվող գործողությունների իրականացման համար մշակվել են տրամաբանական հաջորդականություն ունեցող բավականին մանրամասն քայլեր և նախատեսվել իրատեսական ժամկետներ: Գործողությունների վերջնարդյունքների գնահատման ցուցիչները հստակ չեն:

10. Որակի ապահովման ներքին համակարգը

Որակի ապահովման ներքին համակարգի բարելավման ուղղությամբ նախատեսված գործողությունների ծրագիրը և դրանց իրականացման քայլերը ներառում են փորձագիտական խմբի խորհրդատվության բոլոր կետերը, ինչպես նաև որոշ լրացուցիչ գործողություններ: Նախատեսված քայլերը բավականին մանրամասն են, իսկ քայլերի համար նախատեսված ժամանակահատվածները հիմնականում իրատեսական: Վերջնարդյունքի գնահատման ցուցիչները և նախատեսվող ռեսուրսները հստակեցման կարիք ունեն:

Այսպիսով, չնայած Բարելավման ծրագրի որոշ թերությունների՝ այն ռիսկային չէ: Դրա իրագործումը կնպաստի բուհի զարգացմանը և վիճակի բարելավմանը: Մակայն բուհի համար ծրագրի վերահսկելիությունը ապահովելու համար անհրաժեշտ է հստակեցնել որոշ վերջնարդյունքների գնահատման ցուցիչներ, նախատեսվող ռեսուրսներ և պատասխանատուներին:

Ելնելով վերոգրյալից, ՈԱԱԿ-ը Հավատարմագրման հանձնաժողովին առաջարկում է իր որոշման մեջ ԵԹԿՊԻ-ի ուշադրությունը հրավիրել հետևյալ կետերի իրականացման վրա.

- 1) առաջնահերթ լուծում տալ Հետազոտություն և զարգացում, Արտաքին կապեր և միջազգայնացում, Որակի ներքին ապահովման համակարգ ոլորտներում առկա խնդիրներին,
- 2) «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգի 12 կետով կամ Հավատարմագրման հանձնաժողովի կողմից սահմանված ժամկետներում պարբերաբար ՈԱԱԿ ներկայացնել գրավոր զեկույց իրականացված գործողությունների արդյունքների վերաբերյալ,
- 3) վերանայել փորձագիտական զեկույցում նշված թերությունների վերացման ծրագիրը՝ հաշվի առնելով սույն եզրակացության մեջ նշված դիտողությունները ծրագրի վերաբերյալ:

ՈԱԱԿ-ը գտնում է, որ առաջարկվող բարեփոխումները կնպաստեն ինքնավերլուծության զեկույցում ներկայացված ինստիտուտի հավակնությունների իրականացմանը և հիմք կհանդիսանան հաջորդող գնահատման համար:

ՈԱԱԿ փորձաքննության
բաժնի ղեկավար

ՈԱԱԿ համակարգող

Փորձագիտական խմբի կազմը.

ԵԹԿՊԻ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների արտաքին գնահատումն իրականացվել է հետևյալ փորձագիտական խմբի կողմից.

1. **Մկրտիչ Այվազյան**, ֆիզ. մաթ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ, Երևանի գեղարվեստի պետական ակադեմիայի ուսումնագիտական գծով պրոռեկտոր, խմբի ղեկավար, Հայաստան:
2. **Լևան Խեթագուրի**, Թատերագիտության դիպլոմավորված մասնագետ, արտասահմանյան թատերագիտության թեկ. թատրոնի ոլորտում, Կովկասյան բազային հիմնադրամի նախագահ, փորձագիտական խմբի անդամ, միջազգային փորձագետ, Վրաստան:
3. **Յուրի Մզբերիշվիլի**, Արվեստների և մշակույթի հետազոտության ինստիտուտի դասախոս, մշակույթի կառավարման, քաղաքականության հետազոտական կենտրոնի ղեկավար, Մշակույթի կառավարման ծրագրերի մագիստրոս, Իլյաի պետական համալսարանի դասախոս, գիտ. թեկ. Մշակույթի կառավարման ոլորտում, փորձագիտական խմբի անդամ, միջազգային փորձագետ, Վրաստան:
4. **Գեղեցիկ Գրիգորյան**, իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, ՀՊՏՀ իրավագիտության և քաղաքագիտության ամբիոնի դոցենտ, փորձագիտական խմբի անդամ, Հայաստան:
5. **Միշա Թադևոսյան**, ՀՊՄՀ Կրթության, հոգեբանության և սոցիոլոգիայի ֆակուլտետի 3-րդ կուրսի ուսանող, փորձագիտական խմբի անդամ, Հայաստան:

ՈԱԱԿ-ի աջակցող անձնակազմ.

- **Անահիտ Ութմազյան** - ՈԱԱԿ-ի աշխատակազմի ղեկավար և ԵԹԿՊԻ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման գործընթացի համակարգող,
- **Լիլիթ Զաքարյան** - ՈԱԱԿ-ի քաղաքականության մշակման և իրականացման բաժնի մասնագետ և ԵԹԿՊԻ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման գործընթացի քարտուղար:
- **Լիլիթ Մուրադյան** - ԵՊՀ հայագիտության կենտրոնի աշխատակից, թարգմանիչ:

ԱՄՓՈՓ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ⁶

Փորձագիտական խումբն իր գնահատումը ըստ հավատարմագրման չափանիշների ներկայացրել է հետևյալ աղյուսակով.

ՉԱՓԱՆԻՇ	ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ
1. Առաքելություն և նպատակներ	Բավարարում է
2. Կառավարում և վարչարարություն	Բավարարում է
3. Մասնագիտության կրթական ծրագրեր	Բավարարում է
4. Ուսանողներ	Բավարարում է
5. Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ	Բավարարում է
6. Հետազոտություն և զարգացում	Չի բավարարում
7. Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ	Բավարարում է
8. Հասարակական պատասխանատվություն	Բավարարում է
9. Արտաքին կապեր և միջազգայնացում	Չի բավարարում
10. Որակի ներքին ապահովման համակար	Չի բավարարում

⁶ Գնահատումը կատարելիս փորձագիտական խումբը հետևել է «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման կարգին» և Փորձաքննության անցկացման ձեռնարկում նկարագրված ընթացակարգին՝ իրականացնելով նախ չափորոշիչների, ապա նաև չափանիշների գնահատում: Կիրառվել է «անբավարար» և «բավարար» սանդղակը:

Փորձագիտական խումբը գնահատելիս օգտվել է հետևյալ սկզբունքներից.

- անբավարար է, եթե չափանիշի պահանջներին չի համապատասխանում, նման ձևով շարունակելն անթույլատրելի է, և հրատապ բարելավումների անհրաժեշտություն կա,
- բավարար է, եթե համապատասխանում է չափանիշի պահանջներին, չնայած որ կարող է լինել բարելավման անհրաժեշտություն: